

СЕКЦІЯ ІІ
«ФІЛОСОФІЯ. КУЛЬТУРА. ПРАВО. ІСТОРІЯ»

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.8066309>

*Александрова А. О., студентка,
науковий керівник – канд. філос. наук, доцент Більчук Н. Л.
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Харківські митці: творчість як зброя*

Сучасні реалії сильно вплинули на всі сфери нашого життя, і мистецтво тому не виняток. Але незважаючи на непрості обставини, українці завжди знаходили можливість творити нову реальність та рефлексувати про сьогодні, показували те, що не можна сказати словами. Вони активно відстоюють свою думку та право на свободу через мистецтво, захищають культурну ідентичність, транслюють силу нашого духу та автентичну самобутність українців. Мистецтво завжди було одним із засобів боротьби цивільних, і ми з кожним днем все більше в цьому переконуємося.

Харківські діячі нині тримають український мистецький фронт. Після повномасштабного вторгнення, якщо хтось і виїхав, то все одно через час поверталися в рідні домівки та продовжували творити, а дехто пішов захищати рідну державу на військовий фронт. Митці кооперуються з іншими, дають нам можливість побачити чи почути їхні витвори, відчутти себе живими та не втратити надію на світле майбутнє, нагадують, хто бореться та заради чого, займаються волонтерством і транслюють на весь світ біль українського народу. Всі вони дійсно розуміють силу сучасного мистецтва, важливість його поширення та все більше докладають до цього зусиль.

В Харкові, гуляючи містом, можна побачити ілюстрації на звичайних будівлях та парканах. Він відомий своїми стріт-артами, в яких поєднує текст та малюнки. Його роботи були популярні й раніше, а зараз допомогли зібрати кошти на потреби армії. Нові зображення на вулицях Харкова змушують пересічних громадян замислитися над сенсом, який вклав автор, або ж знайти свій та існують як згадка про страшні події, бо перемішані з посіченими візерунками на поверхнях стін. А разом з фотографом Олександром Масловим Гамлет Зіньківський створили виставку "Gamlet/Maslov: Wartime Kharkiv Essentials», де представили авторські фото Харкова у 2022 році та ескізи стріт-артів. Фото можна

було придбати з підписом автора, а кошти пішли на волонтерській організації.

Ще одна досить відома мисткиня – Діна Чмуж малювала чорно-білі абстракції, а пізніше почала залишати в місті вірші та образи українських поетів. Діна Чмуж брала участь у виставках «Харків Залізобетон» та «Курбас». Її роботи наповнені метафоричними образами, болем та пошуком істини.

Нікіта Тітов навчався в аспірантурі ХАІ на кафедрі філософії. І його можна вважати художником-філософом, адже він створює образи складного та водночас простого буття, передає сутність подій, а наразі створює оборонні герби міст як знаки сили та незламності України, її готовності дати відсіч – метафоричним образом цього є меч.

Поет Артем Ельф після повномасштабного вторгнення почав робити спроби писати українською, вести заходи, спілкуватися нею в побуті. Він входить до ЛітСлему в Харкові, де учасники почали українізувати свою творчість ще після 2014 року, і хоч табу на інші мови немає – зараз більшість перейшли на українську. Кожен розуміє, що важливо починати з себе та свого оточення, що він несе відповідальність за те, що і як транслює в цей світ.

У ЄрміловЦентрі в Харкові відновили можливість проводити творчі заходи. І зараз там вже відбулося декілька виставок. Однією з них є «Особовий склад», де представлено роботи 17 митців. Всі вони стосуються трагічних подій сьогодення України, і Костянтин Зоркін зібрав роботи, що дійсно сприяють зміцненню української сили духу, вони створені в різні періоди часу та в різних техніках, але говорять про найважливіші для українців подій. Такі заходи сильно впливають на моральний стан відвідувачів, дають їм надію та насагу, енергію жити та вірити далі, пам'ятати про ціну, яку ми платимо за нашу свободу.

Сергій Жадан є письменником, поетом і музикантом. Він активно займається волонтерством з 2014 року, проводить поетичні вечори, їздить у тури та пише статті для західних ЗМІ. Після повномасштабного вторгнення його тур був благодійним на підтримку харківського добровольчого батальйону «Хартія». І хоч зараз творчість відійшла на другий план, Сергій Жадан наголошує на важливості переосмислення багатьох речей, в тому числі й ставлення до культури країни-агресора, висловлює свої думки в соціальних мережах про це, дає інтерв'ю і підкреслює необхідність підтримувати нашу країну та тих, хто її захищає.

Отже, можна зробити висновок, що мистецтво в сучасному світі відіграє дуже важливу роль. Воно виконує селективну, педагогічну, моделюючу, прогностичну, навчальну, рекреаційну, комунікативну та інші функції. Мистецтво є універсальною діяльністю для передачі власного сприйняття світу. Особливо в наших реаліях, митці допомагають як морально, так і фізично. Їхні витвори є уособленням тих почуттів, що відчуває кожен українець, та апелюють до почуттів представників інших держав з метою транслявання тих жахливих подій, намагання їх припинити зараз та запобігти цього в майбутньому для будь-кого у світі. Творчість є рушійною силою митців, вона дає їм наснаги творити задля себе та людей, є зброєю в їхніх руках, якою вони так майстерно володіють. Це те знаряддя, яким неможливо завдати фізичної шкоди, але яке дуже легко зачіпає за найболючіше, за найважливіше. Творці дійсно на цьому знаються й своїми витворами в певному сенсі впливають на нас, змінюють нас й допомагають, дають привід для роздумів та закликають до активних дій. Мистецтво вибудовує ціннісну свідомість людини, а коли, як не зараз, говорити про найважливіші для людини цінності?